

ВЕРХОВНИЙ СУД УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

12 листопада 2014 року

м. Київ

Колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України у складі:

головуючого **Кривенка В.В.,**

суддів: **Гриціва М.І., Гусака М.Б., Коротких О.А., Кривенди О.В.,
Маринченка В.Л., Панталієнка П.В., Прокопенка О.Б.,
Самсіна І.Л., Терлецького О.О., —**

розглянувши в порядку письмового провадження справу за позовом товариства з обмеженою відповідальністю «Аскоп-Україна» (далі — Товариство) до Київської регіональної митниці Міністерства доходів і зборів України (далі — Митниця), Головного управління Державної казначейської служби України у м. Києві (далі — ГУ ДКС, відповідно Казначейство), про визнання дій протиправними, визнання недійсними картки відмови у прийнятті митної декларації, митному оформленні чи пропуску товарів і транспортних засобів через митний кордон України та рішення про визначення митної вартості, стягнення суми надмірно сплаченого податку на додану вартість (далі — ПДВ),

в с т а н о в и л а :

У червні 2012 року Товариство звернулося до суду з позовом, у якому просило: визнати протиправними дії Митниці щодо видачі картки відмови у прийнятті митної декларації, митному оформленні чи пропуску товарів і транспортних засобів через митний кордон України від 7 грудня 2011 року № 100190000/1/03776, скасувати рішення митного органу про визначення митної вартості товарів від 7 грудня 2011 року № 100000000/2011/315149/2; стягнути з державного бюджету, через Казначейство на користь Товариства надмірно сплачений ПДВ у розмірі 141 399 грн 92 коп.

На обґрунтування позову Товариство послалося на те, що Митниця не довела обґрунтованість застосування шостого (резервного) методу оцінки митної вартості та незастосування послідовно першого-п'ятого методів визначених статтею 266 Митного Кодексу України (чинного на час виникнення спірних відносин; далі — МК). Таким чином, на думку позивача, у відповідача були всі дані для визначення митної вартості за ціною угоди товарів, що імпортуються, а картку відмови від 7 грудня 2011 року

№ 100190000/1/03776 винесено з порушенням норм чинного законодавства. Фактично сплачена ціна товарів, які імпортуються, є меншою за визначену Митницею митну вартість, подані для митного оформлення документи є достатніми для визначення митної вартості товарів за першим методом оцінки митної вартості (за ціною договору).

Суди встановили, що 7 грудня 2011 року Товариство згідно з вантажною митною декларацією (далі — ВМД) № 100190000/2011/136611 пред'явило Митниці до митного оформлення товар «Риба охолоджена лосось (сьомга) атлантичний (*Salmo Salar*) ціла, патрана з головою» виробництва Норвегії в кількості 16 593 кг за кодом Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності (далі — УКТ ЗЕД) № 0302120000. Шляхом подачі декларації митної вартості № 100190000/2011/136611 митна вартість товару була задекларована позивачем відповідно до вимог статей 259, 260, 262, 266, 267 МК за ціною договору щодо товарів, які імпортуються (за першим методом) в розмірі 77 207 доларів 27 центів США або 616 878 грн 37 коп. На підтвердження митної вартості позивач надав усі необхідні документи. Проте Митниця відмовила позивачу в митному оформленні задекларованого товару, оформивши відповідну картку відмови № 100190000/1/03776 та прийняла рішення № 100000006/2011/315149/2 про визначення митної вартості товару за шостим (резервним) методом в розмірі 140 542 долара 71 цент США. У зв'язку з цим позивач подав до Митниці нову ВМД від 7 грудня 2011 року № 100190000/2011/136659, заповнену з урахуванням митної вартості товару визначеної митним органом в розмірі 140 542 долара 71 цент США або 1 122 922 грн 20 коп. та сплатив суму ПДВ в розмірі 224 584 грн 44 коп. Таким чином, внаслідок зазначеного, позивач додатково сплатив до бюджету суму ПДВ 101 208 грн 77 коп., що складає різницю між сумою ПДВ, сплаченого від митної вартості товару, визначеної митним органом за шостим (резервним) методом, та сумою ПДВ, що підлягала сплаті у випадку визначення митної вартості за першим методом. Крім того, на підставі зазначеного рішення позивач здійснив митне оформлення другої партії такого ж товару, що був ввезений на митну територію України на підставі контракту від 2 листопада 2010 року № 02/11-2010 NOR та згідно з Інвойсом від 9 грудня 2011 року № 10384 у кількості 6 057 кг., подав до Митниці ВМД від 15 грудня 2011 року № 100190000/2011/137555, заповнену з урахуванням митної вартості товару, визначеної митним органом за ціною, що складає 409 904 грн 16 коп., та сплатив суму ПДВ в розмірі 81 980 грн 83 коп. Внаслідок зазначеного рішення позивач з другої партії товару додатково сплатив до бюджету суму ПДВ в розмірі 40 191 грн 15 коп., що складає різницю між сумою ПДВ, сплаченою від митної вартості товару, визначеної митним органом за шостим (резервним) методом, та сумою ПДВ, що підлягала сплаті у випадку визначення митної вартості за першим методом. Таким чином, загальна суму ПДВ, що була додатково, внаслідок прийнятого відповідачем рішення про визначення митної вартості товару, сплачена позивачем до бюджету з обох партій товару, складає 141 399 грн 92 коп.

Окружний адміністративний суд міста Києва постановою від 11 вересня 2012 року, у задоволенні позову відмовив виходячи із того, що позивач не виконав вимоги Порядку декларування митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України, та подання відомостей для її підтвердження, від 20 грудня 2006 року № 1766 затвердженого постановою Кабінету Міністрів України (у редакції, чинній на час спірних відносин; далі — Порядок повернення), а саме не підтвердив митному органу належними документами вартість ввезеного товару, заявленого до митного оформлення.

Київський апеляційний адміністративний суд постановою від 10 грудня 2013 року рішення суду першої інстанції скасував та прийняв нове, яким позов задовольнив: визнав протиправними та скасував рішення Митниці від 7 грудня 2011 року № 100000006/2011/315149/2 про визначення митної вартості товару за шостим (резервним) методом та картку відмови постановив, стягнути з державного бюджету через Казначейство на користь Товариства суму надмірно сплаченого ПДВ у розмірі 141 399 грн 92 коп. виходячи із того, що відповідач не довів правомірність прийняття оскаржуваного

рішення за шостим (резервним) методом та неможливість визначення митної вартості товару за ціною угоди, а також не спростував твердження позивач про те, що щодо наданих позивачем митному органу документів достатньо для визначення митної вартості товару за ціною договору.

Вищий адміністративний суд України постановою від 8 квітня 2014 року постанову суду апеляційної інстанції скасував в частині стягнення з державного бюджету через Казначейство на користь Товариства суми надмірно сплаченого ПДВ у розмірі 141 399 грн 92 коп. виходячи із того, що нормативними актами встановлений порядок повернення надмірно сплачених митних платежів, який позивачем не дотриманий. У решті рішення залишив без змін.

Не погоджуючись із постановою суду касаційної інстанції, Товариство звернулося із заявою про її перегляд Верховним Судом України з підстави неоднакового застосування Вищим адміністративним судом України одних і тих самих норм права у подібних правовідносинах, а саме статті 27 МК, частини першої статті 25, підпункту 5 пункту 9 Прикінцевих і перехідних положень Бюджетного Кодексу України (далі — БК) та Порядку повернення платниками коштів, що обліковуються на відповідних рахунках митного органу як передоплата, і митних та інших платежів, помилково та/або надмірно сплачених до бюджету, контроль за справлянням яких здійснюється митними органами, затвердженого наказом Держмитслужби України від 20 липня 2007 року № 618 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 25 вересня 2007 року за № 1097/14364; (далі — Порядок повернення). На обґрунтування заяви Товариство додало копію ухвали Вищого адміністративного суду України від 9 квітня 2014 року (№ К/9991/81654/12,), яка, на його думку, підтверджує неоднакове застосування судом касаційної інстанції одних і тих самих норм матеріального права у подібних правовідносинах.

Перевіривши наведені у заяві доводи, колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України вважає, що заява не підлягає задоволенню з таких підстав.

Вищий адміністративний суд України, допускаючи справу до провадження Верховного Суду України, виходив із того, що у справі, копію ухвали суду касаційної інстанції в якій від 9 квітня 2014 року додано до заяви, по-іншому, ніж у справі, що розглядається, застосовано зазначені норми права.

В ухвалі Вищого адміністративного суду України, яку додано на підтвердження неоднакового застосування норм матеріального права, цей суд, пославшись на положення статті 27 МК, частини першої статті 25 БК та підпункту 5 пункту 9 Прикінцевих і перехідних положень БК, дійшов висновку, що визнання протиправним та скасування рішення митного органу, внаслідок прийняття якого позивач переплатив до бюджету ПДВ, є підставою для задоволення вимоги про стягнення з бюджету суми надмірно сплаченого податку.

У справі, яка розглядається, Вищий адміністративний суд України, скасовуючи рішення суду апеляційної інстанції в частині стягнення з державного бюджету через Казначейство на користь Товариства суму надмірно сплаченого ПДВ, виходив із того, що відповідно до Порядку повернення та Порядку взаємодії митних органів з органами Державного казначейства України в процесі повернення з Державного бюджету України помилково та/або надмірно зарахованих до бюджету митних та інших платежів, контроль за справлянням яких покладається на митні органи затвердженого наказом Державної митної служби України, державного казначейства України від 20 липня 2007 року № 611/147 (який був чинний на час виникнення спірних відносин; далі — Порядок взаємодії) визначено процедуру повернення надмірно сплачених митних платежів, яку позивач не дотримав.

Аналіз наведених рішень суду касаційної інстанції дає підстави вважати, що він неоднаково застосував зазначені норми права.

Вирішуючи питання про усунення неоднакового застосування зазначених норм права, колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України виходить із такого.

Відповідно до частини шостої статті 264 МК у разі якщо після сплати декларантом податків і зборів (обов'язкових платежів) згідно з митною вартістю товарів, визначеною митним органом, буде прийнято рішення про застосування митної вартості, заявленої декларантом, сума надміру сплачених податків і зборів (обов'язкових платежів) повертається декларанту у місячний термін з дня прийняття рішення у порядку, передбаченому законодавством.

Так, саме Порядок повернення визначає процедуру повернення платникам податків коштів, що обліковуються на відповідних рахунках митного органу як передоплата, і митних та інших платежів, помилково та/або надмірно сплачених до бюджету, контроль за справлянням яких здійснюється митними органами, у тому числі у випадках, зазначених у статті 264 МК.

Відповідно до абзаців першого, другого пункту 1, пунктів 2, 3, 4 розділу III Порядку повернення для повернення з Державного бюджету України митних та інших платежів, помилково та/або надмірно сплачених до бюджету, контроль за справлянням яких здійснюється митними органами, платником податків до загального відділу митного органу, яким здійснювалось оформлення митної декларації, подається заява довільної форми, яка підписується керівником і головним бухгалтером суб'єкта господарської діяльності або фізичною особою.

Заява може бути подана не пізніше 1095-го дня, наступного за днем зарахування коштів до Державного бюджету України.

Заява, зареєстрована в загальному відділі, після розгляду керівником (заступником керівника) митного органу разом з пакетом документів передається до відділу митних платежів митного органу (далі – Відділ) для перевірки обґрунтованості повернення заявлених сум.

Відділ перевіряє факт перерахування митних та інших платежів з відповідного рахунку до Державного бюджету України та наявність переоплати.

Для підготовки висновку про повернення з Державного бюджету України помилково та/або надмірно зарахованих до бюджету митних та інших платежів, контроль за справлянням яких покладається на митні органи (далі – Висновок про повернення), форма якого наведена в додатку 1 до Порядку взаємодії, керівництвом Відділу за потреби ініціюється проведення перевірки в митному органі щодо правильності митного оформлення із залученням відповідних підрозділів митного органу. Порядок і форма складання документа, у якому відобразатимуться результати перевірки, визначаються наказом Державної митної служби України.

Разом з тим взаємовідносини митних органів та органів Державного казначейства України в процесі повернення помилково та/або надмірно зарахованих до бюджету митних та інших платежів, контроль за справлянням яких покладається на митні органи, регламентувалися Порядком взаємодії.

Відповідно до пункту 2 вказаного Порядку повернення помилково та/або надмірно зарахованих до бюджету митних та інших платежів здійснюється на підставі висновку митного органу, що здійснював оформлення митної декларації. Зазначений висновок оформляється відповідно до заяви платника, яка подається до митного органу, що здійснював оформлення митної декларації.

Згідно з пунктом 7 Порядку взаємодії на підставі отриманого Висновку про повернення відповідний орган Державного казначейства України готує платіжні документи на перерахування коштів з рахунку з обліку доходів державного бюджету на рахунок, зазначений у Висновку про повернення, та протягом п'яти робочих днів від дати отримання Висновку про повернення здійснює повернення коштів з бюджету.

Таким чином, за Порядком взаємодії основною умовою повернення коштів є

обов'язкова їх сплата та зарахування на рахунки відповідного бюджету.

З урахуванням зазначеного колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України визнала, що законодавством відповідно до частини шостої статті 264 МК визначено механізм повернення платникам податків коштів, що обліковуються на відповідних рахунках митного органу чи помилково та/або надмірно сплачених до бюджету, а тому на підставі аналізу наведених вище норм права дійшла такого правового висновку.

У разі якщо після сплати декларантом податків і зборів (обов'язкових платежів) згідно з митною вартістю товарів, визначеною митним органом, буде прийнято рішення про застосування митної вартості, заявленої декларантом, сума надміру сплачених податків і зборів (обов'язкових платежів) повертається декларанту у порядку, передбаченому Порядком повернення та Порядком взаємодії, на підставі його заяви та у місячний термін з дня прийняття висновку митного органу, що здійснював оформлення митної декларації, про повернення з Державного бюджету України помилково та/або надмірно зарахованих до бюджету митних та інших платежів, контроль за справлянням яких покладається на митні органи.

З огляду на викладене висновок суду касаційної інстанції у справі, що розглядається, ґрунтується на правильному застосуванні норм матеріального права та відповідає правовій позиції Верховного Суду України, висловленій у справах цієї категорії, зокрема у постановах від 15 квітня 2014 року (справи №№ 21-21a14, 21-29a14), а тому у задоволенні заяви Товариства слід відмовити.

Керуючись статтями 241, 242, 244 Кодексу адміністративного судочинства України, колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України

постановила:

У задоволенні заяви товариства з обмеженою відповідальністю «Аскоп-Україна» відмовити.

Постанова є остаточною і не може бути оскаржена, крім випадку, передбаченого пунктом 2 частини першої статті 237 Кодексу адміністративного судочинства України.